

Přílohy

Příloha 1: Poznámky k jednotlivým vydáním

- Horst, B. (1928): *Jizba Hardenů*,¹ Praha: Průlom, 346 stran.
- Horst, B. (1929): *Zlo prosy*,² Praha: Sfinx Janda, 148 stran.
- Horst, B. (1930): *Hučící země*,³ Praha Sfinx Janda, 384 stran.
- Horst, B. (1931): *Výheň*,⁴ Praha: Sfinx Janda, 318 stran.
- Horst, B. (1936): *Smršť*,⁵ Praha: Sfinx Janda, 343 stran.
- Horst, B. (1942): *Tiché zátočiny*,⁶ Praha: L. Mazač, 407 stran.
- Horst, B. (1943): *Promarněné mince*, Praha: Ústřední Dělnické, 242 stran.
- Horst, B. (1943): *Měsíční šer*,⁷ Praha: L. Mazač, 278 stran.
- Horst, B. (1944): *Zrna v únorech*,⁸ Praha: L. Mazač, 269 stran.
- Horst, B. (1945): *Promarněné mince*,⁹ Praha: Práce, 251 stran
- Horst, B. (1946): *Zrna v úhorech*,¹⁰ Praha: Nová osvěta, 251 stran.
- Horst, B. (1947): *Výheň*,¹¹ Praha: Josef Šulc, 312 stran.

¹Podle obálky knihy psáno v roce 1925. Vydalo nakladatelství Průlom – nakladatelství Pavla Prokopa.

²Typograficky upravil F. J. Muller. Vytiskla Jaroslava Hencla knihtiskárna Gutenberg v Praze XII., písmem Alt Mediaeval, pro nakladatelství Sfinx, B. Janda v Praze. Vyšlo v roce 1929 jako 357. svazek knižnice *Nové cíle*.

³Román. Typograficky upravil F. J. Muller. Vytiskl Muller a spol. v Turnově, pro nakladatelství Sfinx, Janda, Praha, jako 377. svazek knižnice *Nové cíle*. Vyšlo v roce 1930 jako šestý svazek knihovny Pyramida, kterou rediguje Emil Vachek. 50 číslovaných výtisků vypištěno na simili japanu a podepsáno autorem.

⁴Typograficky upravil J. Štýrský vytiskl Muller a spol. v Turnově pro nakladatelství Sfinx B. Jandy v Praze jako 444. svazek knižnice *Nové cíle*. Vyšlo v roce 1931 v knihovně Pyramida jako 14. svazek za redakce Emila Vachka. 50 číslovaných výtisků vytištěno na simili japanu a podepsáno autorem.

⁵Podle typografické úpravy St. Kohouta vytiskla knihtiskárna A. Wiesnera v Praze pro nakladatelství Sfinx Bohumila Jandy v Praze. Vyšlo 15. ledna 1936 jako 678 svazek edice *Nové cíle*.

⁶Román. Vyšlo roku 1942 jako 8. svazek knihovny *Nová cesta*, kterou vydává nakladatel L. Mazač v Praze II., Spálená ulice. Vytiskla knihtiskárna Politika v Praze. Obálku navrhl Viktor Polášek. Typograficky upravil Karel Kratochvíl. I. vydání. Cena 32 K brož., 44 K váz.

⁷Vydalo nakladatelství L. Mazač v Praze roku 1943 v edici *Nová osvěta*, sv. 12. Obálku navrhl Jaroslav Šváb. Typograficky upravil Karel Kratochvíl. Vytiskla knihtiskárna Politika v Praze, první vydání. Cena 35 K

⁸Vydalo nakladatelství v Praze L. Mazač, Praha II. Vytiskla knihtiskárna „Politika“ v Praze. Obálku navrhl Jaroslav Šváb. Vydání II. Cena 40K za brož.

⁹Povídky. Vydalo roku 1945 nakladatelství Práce v Praze. Obálka a vazba Jos. Hochmana. Vytiskla Lidová knihtiskárna A. Němce a spol. v Praze. II. vydání. Brož. Za 50 K, váz. Za 65 K.

¹⁰Obálka a kresba Alois Moravec, Vytiskla Hraničářská tiskárna, Frýdlant v Č.. Vydalo nakladatelství družstvo Nová sověta v Praze roku 1946. Třetí přepracované vydání. Náklad 5000. Cena Kčs 120, – 99, – váz. Kčs 124, –

Horst, B. (1956): *Štít a meč*,¹² Praha: Naše vojsko, 272 stran.

Horst, B. (1959): *Štít a meč*,¹³ Praha: Naše vojsko, 340 stran.

Horst, B. (1968): *Peřeje noci*,¹⁴ Praha: Československý spisovatel, 288 stran.

Horst, B. (1970): *Horká chvilka*,¹⁵ Praha: Práce, 212 stran.

Horst, B. (1973): *Osamělá jizba*,¹⁶ České Budějovice: Růže, 295 stran.

Horst, B. (1972): *Signály noci*,¹⁷ Praha: Československý spisovatel, 216 stran.

Horst, B. (1975): *Hučící země*,¹⁸ Praha: Československý spisovatel, 196 stran.

¹¹Román, Druhé přepracované vydání. Obálka a kresba před titulem Josef Kolář. Vydal roku 1947 v počtu 4000 výtisků nakladatel Josef Šulc, Praha II., Hybernská ul. č. 34. Písmem Gentsch vytiskla knihtiskárna A. Lapáček v Praze V., Žatecká 10. Cena brož. Výtisk Kčs 99, – váz. Kčs 124, –.

¹²Obálku, vazbu a frontispise navrhl J. Lukavský. Typograficky upravil Karel Guttenberg. Odpovědná redaktorka Blanka Škutová. Vydalo Naše vojsko, vydavatelství, národní podnik v Praze jako svou 1536. publikaci edice Za vlast!, svazek 17. Ze sazby Monotype písmem Bodoni vytiskla tiskárna Naše vojsko, národní podnik v Praze. Formát papíru 86x112. Dílo obsahuje 13, 93 autorských archů a 14, 18 vydavatelských archů. HSV 34806/56/SV2. Náklad 6400 výtisků. Vydání I. Th. Sk 13/9. Daň 5%. Cena váz. výtisku 13, 30, – Kčs. 56/Viii-5. VA-13146.

¹³Ilustroval, obálku a vazbu navrhl František Dvořák. Graficky upravil Miroslav Torn. Výtvarný redaktor Ota Kaslas. Redaktor publikace Blanka Škutová. Vydalo Naše vojsko, nakladatelství n. p., v Praze, pro Svaz protifašistických bojovníků jako svou 2078. publikaci. Ze sazby Monotype písmem Bodoni vytiskla Grafická Unie, tiskárna, národní podnik v Praze. Formát papíru 86x112. Dílo obsahuje 20,22 autorských archů a 21,32. vydavatelských archů. Náklad 7000 výtisků. 13/9. II., rozšířené vydání. K tisku 27.10 1959. Daň 5%. Cena brož. 13, – váz. 17, 40, – Kčs. 56/Viii-5. D-593301.

¹⁴Obálka a vazba Miroslav Váša. Vydal Československý spisovatel v Praze roku 1968 jako svou 2904. publikaci. Vydání druhé, v ČS první, podstatně přepracované. Odpovědní redaktoři Oldřich Rafaj a Věra Pašková. Technický redaktor Josef Volráb. Vytiskl Tisk, n. p., Brno, závod 2. Stran 288. AA 15,47, VA 16, 01. 601/22/865. Náklad 7000 výtisků. D-02*80134. 13/33. 22-094-68 Kčs 17, –.

¹⁵Ilustroval Jiří Mareš. Obálku navrhl a graficky upravil Jan Solpera. Vydala PRÁCE, vydavatelství a nakladatelství ROH v Praze roku 1970 jako svou 4360. publikaci. Odpovědný redaktor Bořivoj Kopic. Výtvarný redaktor Vladimír Janský. Technická redaktorka Hana Fuková 3. Vydání – náklad 5 000 – Stran 212. AA 13,77 – VA 15,40 – 601/22/865. Vytiskl Mír 1, novinářské závody v Praze. Tematická skupina 13/3/3. 24-007-70. Kčs 23, –.

¹⁶Obálku navrhl a graficky upravil Jan Solpera. Odpovědná redaktorka Hana Brázdová. Vydalo nakladatelství Růže v roce 1973 jako svou 271. publikaci. Vytiskla Stáž, tiskařské závody n. p., Plzeň, závod Vimperk JČKNV/ kult. 840/72/17. 13,48 AA, 13,95 VA. Třetí upravené vydání v nákladu 10000 výtisků TS 13/33, 43– 018– 73. Váz. 17, – Kčs. Poznámka: Venkovský román.

¹⁷Obálku a vazbu navrhl Miroslav Váša s použitím kresby Jaroslava Lukavského. Vydal Československý spisovatel v Praze roku 1972 jako svou 3482. publikaci. Odpovědná redaktorka Anna Křemenáková. Technický redaktor Ivan Toman. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Plzeň, závod ve Vimperku, AA 11, 58, VA 11, 83. 601/22/865. Podstatně přepracované vydání románu *Smršť*, v ČS první. Stran 216. Náklad 8000 výtisků. 13/33, 22-130-72. Kčs 17,-.

¹⁸Obálku a vazbu navrhl Miroslav Váša. Vydal Československý spisovatel v Praze roku 1975 jako svou 3903. publikaci. Odpovědná redaktorka Anna Křemenáková. Technická redaktorka Jarmila Mašková. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Plzeň, závody Vimperku AA 10,94,

Horst, B. (1980): *Peřeje noci*,¹⁹ (Praha: Československý spisovatel), 392 stran.

Příloha 2: Dílo publikované knižně v chronologickém přehledu

1. Dílo 1928–1941
 - a. *Jizba Hardenů* (1928, přepracované s titulem *Osamělá jizba* 1946, 1973)
 - b. *Zlo* (1929)²⁰
 - c. *Hučící země* (1930, přepracovaná vydání 1947, 1975)²¹
 - d. *Výheň* (1931, druhé přepracované vydání 1947)²²
 - e. *Smršť* (1936, přepracovaná vydání s titulem *Signály noci* 1972)
 - f. *Peřeje noci* (1941, přepracovaná vydání 1968, 1980)
 - g. *Zrna v úhorech* (1941,²³ přepracovaná vydání 1944, 1946)
2. Dílo 1942–1947
 - h. *Tiché zátočiny* (1942, přepracovaná vydání 1945)
 - i. *Promarněná mince* (1943)
 - j. *Měsíční šero* (1943)
 - k. *Kroky osudu* (1945, přepracovaná vydání s titulem *Návrat*, 1978)
3. Dílo 1956–1980
 - l. *Štít a meč* (1956, rozšířené vydání 1959, 1970)
 - m. *Horká chvílka* (1970,²⁴ samostatně vydaná část povídek z díla *Štít a meč*)

VA 11,23. 601/22/856. Vydání třetí, nově upravené. Stran 196 13/33. Náklad 6000 výtisků 22-135-75. Kč 18,-.

¹⁹Obálku a vazbu s použitím kresby Miroslava Váši navrhl a typograficky upravil Václav Jedlička. Vydal Československý spisovatel v Praze roku 1980 jako svou 4524. publikaci. Odpovědný redaktor Věra Pašková. Výtvarný redaktor Rostislav Vaněk. Technický redaktor Ivan Toman. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Plzeň, závody ve Vimperku. AA 15, 47, VA 16,14. 601/22/855. Náklad 6000 výtisků. Stran 392. Vydání v ČS druhé. 13/33 22-051-80. Kčs 20, –.

²⁰Povídka s názvem *Jen jednou!* se objevuje znovu v povídkovém cyklu *Zrna v úhorech* ve vydání z roku 1946.

²¹„[...] byla zřízena knihovna pro náročné čtenáře“ *Pyramida*“ (Mukařovský a kol 1995: 358) V této edici vychází také román *Hučící země*.

²²Tamtéž vychází román *Výheň*.

²³*Dějiny české literatury, Literatura od konce 19. století do roku 1945* s hlavním redaktorem Janem Mukařovským (viz seznam použité literatury) uvádějí na straně 624, že *Zrna v úhorech* vyšla poprvé roku 1942, jako druhé vydání pak uvádí rok 1946, rok 1944 neuvádí vůbec.

²⁴Tamtéž je uvedeno, že *Štít a meč* vychází přepracovaně jako *Horká chvílka* roku 1970. Přesněji je, že vychází část povídek samostatně a že se vyčleňuje z předchozího souboru.

Příloha 3: Anotace na přebalech knih B. Horsta

1. *Horká chvilka* (1970)

Horká chvilka - to je ten okamžik, který rozhoduje o životě a smrti, o cti a bezcharakternosti, o smyslu našeho dalšího života, neboť v této chvílce se člověk projevuje takovým, jakým je. Povídky Bernarda Horsta jsou téměř všechny založeny na podobném rozhodujícím momentu. Lidé, jejichž povolání a všechny zvláštnosti jejich života zná autorek dobře z vlastních zkušeností, železničáři, jsou během druhé světové války a během okupace Československa hitlerovským Německem jednou z nejdůležitějších složek národního odboje proti nacistické tyranii. Jsou to lidé prostí a prostý je jejich život i jejich hrdinství. Pronesení tajné zásilky nádražními strážemi, sabotáže na železnicích, solidarita s transportovanými vězni, boj o očištění železničních stanic od německých strážů v předvečer osvobození – to jsou některá témata Horstových povídek. Autor se v nich nesoustřeďuje jen na dobrodružný akcent jejich obsahu. Jemným a neobyčejně výrazným způsobem zralého umělce postihuje i vnitřní, psychologické drobnokresby, výborně ovládá stylistickou stránku svých próz a navíc je citlivým člověkem, skromným a hluboce zahleděným autorem. Předmětem jeho zájmu je „malý člověk“, neboť právě ten je schopen duchovně velkých činů, neboť právě ten je nositelem neafektovaného a silného citu. Svým zpracováním jsou Horstovy povídky neobvyklé. Železničářské prostředí je stylisticky uchopeno místy takovým způsobem, za jaký by se nemusel stydět autor jemných, intimních próz komorního ladění.

Tím se ovšem zvyšuje umělecká hodnota povídkového souboru, jehož četba čtenáře pobaví, poučí a zároveň mu umožní styk s vysoce uměleckým dílem, jímž kniha Horstových povídek nepochybně je.

2. *Hučící země* (1975)

Třicátá léta, doba hospodářské krize a po ní následující konjunktury, dolehla i na zapadlou podkrkonošskou ves Olberov, kde tradiční způsob života drobných tkalců a sklářů vtiskl lidem zvláštní charakter.

[D]obří i samotářští, podivínští, obtíženi jhem dřiny, která jim zajišťovala skromnou obživu, žili zde od nepaměti v úzkém sepětí s přírodou a s prací. S prací, která je sice vysávala, která však zároveň byla i nedílnou součástí jejich charakteru, zdrojem jejich morální vyváženosti, která je rozjasňovala pocitem společenské seberealizace.

Tato hladina se náhle prudce a prudce rozvíří. Ruční práci domácích sklářů nahrazují stroje, poptávka po skle stoupá, vesnice bohatne a s přílivem peněz přichází omamné poznání, co všechno si lze za ně koupit, v jaké hodnoty hmotné, v jaké prožitky je lze proměnit. Město s pozlátkem „sladkého života“, hýření, rozkoši láká živelné horaly. Staré hodnoty padají, jsou odhazovány, ale ty, jež domněle mají zkrášlovat život, stojí na nepevných základech. Omrzelost i hrůza z pocitu bortící se pevné půdy pod nohama vytváří dusnou atmosféru ve světě někdejších lesních samot, v němž lidé, vykořenění z dávného životního rytmu tápají uprostřed rozkolísaných hodnot. Přírodní katastrofa, osudová jako pomsta živlů, rozmetává Olberov. Na těch, kteří přežili, je začínat znovu.

3. *Peřeje noci* (1968)

Román B. Horsta Peřeje noci je baladickým příběhem ze života horalů – dřevařů, pašeráků i tuláků - odehrávajícím se v době první republiky. Jeho bohatý děj je situován do zapomenutých osad, samot a krčem vysoko v horách, kde velká vzdálenost mezi člověkem a ostatním světem dává zvláštní podobu lidským vztahům a dovede je vyostřit do kruté a proměnlivé podoby, jež je blízká protikladnosti a mnohotvárnosti horské přírody.

Hlavním hrdinou románu je mladý a odvážný Kodet, žijící po zákonu hor, jež jsou jeho milovaným domovem, ale i trpkým údělem. Tvrdě bojuje o přízeň osudu, snaží se vydobýt si lidskou náklonnost a zápolí i o svou lásku. Je však vystavena mnoha úkladům a nástrahám lidí i hor, stejně jako ostatní postavy tohoto jímavého příběhu.

B. Horst ve své knize Peřeje noci k nejlepším z jeho bohatého díla, je znamenitým vypravěčem pohnutých dějů, jež provází citlivou kresbou krajiny. Podařilo se mu tak dosáhnout že život dřevařů, pasekářů a pašeráckých tlup dýchá v této jeho knize vůni opravdovosti a dobrodružství, takže čtenáře zaujme do posledních stránek.

4. *Peřeje noci* (1980)

Román B. Horsta Peřeje noci je baladickým vyprávěním o tvrdých lidech odkudsi z Rudných hor, příběhem pašeráků, dřevařů a tuláků z let krize první republiky. Zapomenuté vsi vysoko v horách, samoty a vzdálenost mezi člověkem a světem zde jako pod lupou vyostřují podoby života, utvářeného s přírodní proměnlivostí a stejně jako on protikladného a mnohotvárného.

B. Horst je tak v tomto tománu (který v Československém spisovateli vychází ve druhém, přepracovaném vydání) citlivým vyprávěčem poutavých příběhů, provázených vzrušeně citlivou kresbou krajiny. Je jeho zásluhou, že neznámý život dřevařů, pašeráckých tlup dýchá v Peřejích noci vůní opravdovosti.

B. Horst (vl. Jménem Otakar Poupa), narozen 15. II. 1905 v Mostě, pracoval jako výpravčí vlaků, reklamační úředník, celní deklarant. Později na ředitelství drah v Praze a na ministerstvu dopravy. V letech 1952-1962 byl šéfredaktorem Dopravního nakladatelství.

Tisknout své prózy začal už ve 20. letech (Lumír, Host do domu aj. a v denním tisku pod pseudonymem B. Horst). Vydal 13 knih - r mány a knihy novel a povídek, mj.: Osamělá jízba, Hučící země, Smršť, Promarněná mince, Kroky osudu, Štít a meč.

5. Signály noci (1972)

Bernard Horst (nar. 15. 2. 1905) debutoval jako prozaik ve dvacátých letech. Zaujat vždycky současností, soustřeďoval se k námětům, v nichž mohl rozvinout smysl pro psychologickou analýzu jednání, mentality, charakterů svých hrdinů. Tak ho známe z jeho povídek, ale hlavně románů (Hučící země, Výheň, Peřeje noci, Štít a meč).

V Signálech noci vyšel ze svého románu Smršť, který v třicátých letech vzbudil velkou pozornost naší kritiky i čtenářů. Proti původní podobě přepracoval toto dílo podstatně, že vytvořil nový, pozoruhodný typ prózy, jejíž dějová dynamičnost vyplývá ze vzájemného dramatického vztahu člověka k povolání. Tímto povoláním je v Horstových Signálech noci služba u železnice, pro kterou se rozhodly celé generace Dubinů. Železné koleje nejsou zde zdaleka kulisou, zdrojem námětu a zápletky, ale spolutvůrcem lidských osudů.

Pro některé jsou nezbytným zaměstnáním, pro jiné cestou ke kariéře. Pro Jiřího, mladého citlivého člověka se silným pocitem zodpovědnosti, se stávají láskou a povoláním.

Znamenají pro něho společenské uplatnění i osobní životní jistotu, za kterou se odhodlává bojovat, když je vážně podlomena za bouřlivé noci, v níž souhrou několika činitelů je oslabena bdělost výpravčího - Jiřího - a dochází ke katastrofální strážce vlaků.

Realisticky, přitom však s baladickou gradací a lyrickou působivostí kreslí autor Dubinu, který prožívá psychicky otřesné konflikty svědomí; měří množství své viny a nešťastných náhod, aby nakonec vyšel ze zatěžkávací zkoušky poučen osobně i jako člen společnosti, pro jejíž lepší život je nutno ukázněně pracovat a žít.

6. Štít a meč (1959)

Na přání mnoha čtenářů vychází v novém rozšířeném vydání kniha B. Horsta. O čem vypráví? Centrum děje tvoří příhody českých železničářů z doby nacistické okupace, příhody vyjadřují neformální pathos národní hrdosti lidí, kteří po svém, houževnatě a vtipně bojovali proti nelidské krutosti nacismu. NN velkých nádražích i na zapadlých vesnických staničkách, všude přispívali svým podílem k společnému boji proti okupantům.

Zachránili sovětské zajatce ze zapečetěného transportního vagonu. Zdržovali vlaky s důležitým vojenským materiálem. "Zásobili" se z vojenských nákladních vlaků zbraněmi a střelivem. Stavěli na hlavu tupá okupantská nařízení a předpisy obraceli proti jejich původcům. A když přišly závěrečné dni války, hájili svá nádraží a stanice proti těžkým přesilám.

Ten velký železničářský kolektiv se při tom zdaleka nedomýšlel, že dělá něco velikého. Jeho každodenní život byl však naplněn činy, v kterých rostli hrdinové.